

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Timofti Vladimir,
judecători: Toma Nadejda și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Belousov Andrei în numele inculpatului Chitic Oleg, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Chitic Oleg XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.04.2017 – 23.05.2018;

Instanța de apel: 07.06.2018 – 20.06.2018;

Instanța de recurs: 23.08.2018 – 07.11.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 23 mai 2018, Chitic Oleg a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1050 (una mie cincizeci) unități convenționale, ce constituie 52500 (cincizeci și două mii cinci sute) lei.

În baza art. 85 alin. (1), (3) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită i-a fost adăugată integral pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 30 noiembrie 2015, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1050 (una mie cincizeci) unități convenționale, ce constituie 52500 (cincizeci și două mii cinci sute) lei și 4 (patru) ani și 8 (opt) luni închisoare, cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ce constituie 10000 (zece mii) lei, cu aplicarea art. 90 alin. (1), (2), (6) Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei de 4 (patru) ani 8 (opt) luni închisoare și cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, pe un termen de probă de 3 (trei) ani.

În conformitate cu art. 87 Cod penal, s-a dispus ca pedepsele să fie executate de sine stătător.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, inculpatul Chitic Oleg, la 11 februarie 2017, aproximativ la ora 04:00, acționând

în mod intenționat, conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale și al consecințelor care pot surveni, ignorând prevederile art. 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, conform căruia conducătorul de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate și art. 10 alin. (2) pct. a) din același Regulament, în care este stipulat, că persoana care conduce un vehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus, după consumarea băuturilor alcoolice, nedeținând permis de conducere, s-a urcat la volan și conducând mijlocul de transport model „XXXXX”, cu n/î XXXXX, pe strada din s. Bursuc, r-nul Nisporeni, a fost stopat de către agentul plutonului de patrulare Aprodu Ruslan. Fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a fost supus testării alcoolscopice cu aparatul de testare „Drager 851 ORO” din 11 februarie 2017, ora 05:26, iar în rezultat s-a depistat o concentrație de alcool în vaporii aerului expirat de 0,52 mg/l, ceea ce conform prevederilor art. 134¹² alin. (3) Cod penal și Hotărârii Guvernului RM nr. 296 din 16 aprilie 2009 constituie stare de ebrietate cu grad avansat.

Astfel, prin acțiunile sale inculpatul Chitic Oleg a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi – conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de o persoană care nu deține permis de conducere.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Chitic Oleg să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și a-i stabili pedeapsa închisorii pe termen de 6 luni, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu art. 85 Cod penal a adăuga parțial la pedeapsa aplicată prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința din 30 noiembrie 2015 cu stabilirea pedepsei definitive sub formă de închisoare pe termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. A adăuga integral la noua pedeapsă, pedeapsa complementară aplicată prin sentința din 30 noiembrie 2015, sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale. A încasa din contul inculpatului Chitic Oleg, în contul statului, suma de 22 lei, cheltuieli suportate pentru stabilirea gradului de ebrietate a acestuia.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:

- inculpatul Chitic Oleg, fiind anterior judecat prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 30 noiembrie 2015, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, la 4 ani, 8 luni închisoare și cu amendă în mărime de 500 u.c., cu suspendarea condiționată a pedepsei pentru perioada de probațiune de 3 ani, a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 11 februarie 2017, aflându-se în perioada de probațiune, care expiră la 30 noiembrie 2018;

- astfel, acuzatorul de stat a menționat că inculpatul Chitic Oleg și-a epuizat șansele de resocializare cu aplicarea unei sancțiuni neprivative de libertate, iar în continuare va fi imposibil pedepsirea acestuia cu o pedeapsă mai blândă decât cea cu închisoarea;

- mai mult, inculpatul în perioada examinării cauzei nu a manifestat nici un fel de prejudecată pentru faptele comise și a demonstrat un nerespect total față de participanții la proces, inclusiv față de instanța de judecată, tergiversând nemotivat examinarea cauzei, examinarea cauzei a durat mai mult de un an de zile, inculpatul în toată această perioadă invocând diverse motive precum că ar fi bolnav sau că dorește să-și angajeze un alt avocat etc.;

- instanța de judecată la aplicarea pedepsei, nu a ținut cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală și nu a calculat limitele minime și maxime ale pedepselor ce puteau fi aplicate în cazul recunoașterii vinovăției și derulării procesului într-o procedură simplificată, aplicând inculpatului Chitic Oleg o pedeapsă sub formă de amendă peste limitele acesteia;

- a invocat că prima instanță urma să încaseze din contul inculpatului și cheltuielile judiciare în sumă de 22 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2018 a fost admis apelul procurorului, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Chitic Oleg recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriai Nisporeni din 30 noiembrie 2015, stabilindu-i definitiv pedeapsa de 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Cerința acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 22 lei, a fost respinsă ca nefondată.

4.1. Instanța de apel a reținut că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, partea apărării a solicitat anexarea la materialele cauzei a ordinului de încasare a numerarului din 10 iunie 2018, prin care se atestă că inculpatul Chitic Oleg a achitat amenda în mărime de 10000 lei, cu titlu de pedeapsă complementară. Totuși, instanța de apel a apreciat că achitarea amenzii, cu titlu de pedeapsă complementară de către inculpatul Chitic Oleg nu are relevanță, deoarece inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal în perioada perioadei de probațiune.

Totodată, instanța de apel ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea inculpatului a constatat că pedeapsa penală sub formă de amendă aplicată de către prima instanță este inechitabilă prin faptul că nu va asigura realizarea scopului legii penale în vederea prevenirii comiterii pe viitor a unor infracțiuni din partea inculpatului, având în vedere faptul că acesta anterior a fost judecat, însă pedeapsa penală aplicată acestuia nu și-a atins scopul de corectare a condamnatului și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În acest sens, instanța de apel a considerat că la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Chitic Oleg, prima instanță nu a acordat deplină eficiență faptului că inculpatul anterior a fost judecat, iar antecedentul penal nu este stins, iar în pofida acestui fapt, a aplicat inculpatului cea mai blândă sancțiune

din numărul celor reglementate la sancțiunea normei penale reglementată la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, sub formă de „amendă”.

În contextul celor indicate supra, instanța de apel a conchis de a-i aplica inculpatului Chitic Oleg pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) luni, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, aceasta fiind în măsură să asigure realizarea scopului legii penale, or, inculpatul nu și-a corectat comportamentul și nu a tras concluzii din pedeapsa stabilită anterior pentru comiterea faptelor penale.

Astfel, în concluzie, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului Chitic Oleg este posibilă doar prin izolarea lui de societate, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Cu referire la solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Chitic Oleg a sumei de 22 lei, cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu cercetarea cauzei, instanța de apel a considerat necesar de a respinge ca nefondată cerința părții acuzării menționând că prevederile art. 143 alin. (2) Cod procedură penală, care prevedeau că „plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”, au fost în vigoare până la modificările din 09 februarie 2018, iar urmărirea penală fiind finisată la 13 aprilie 2017, atunci când erau în vigoare prevederile art. 143 alin. (2) Cod procedură penală.

În contextul dat, instanța de apel a menționat că aceste cheltuieli urmează a fi suportate din bugetul de stat.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la 14 august 2018, în termen, declară recurs ordinar avocatul Belousov Andrei în numele inculpatului Chitic Oleg prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea recursului, invocând temeiurile de drept prevăzute de pct. 6) și 10) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de apel a ignorat faptul că infracțiunea comisă de inculpat este ușoară, respectiv nu s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii incriminate;
- pedeapsa cu închisoarea are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii face necesară aplicarea acestei pedepse;
- instanța de apel nu a argumentat caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoarea;
- instanța de apel nu a motivat inoportunitatea aplicării față de inculpat a pedepsei cu amendă.

6. Procurorul, prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului, din motiv că pedeapsa stabilită de instanța de apel este în dependență de circumstanțele atenuate și agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal de asemenea menționează că, temeiurile pentru recurs pot fi invocate doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, fapt stipulat de alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs subliniază că, potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Potrivit conținutului recursului, apărarea invocă temeiurile de casare prevăzute în pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Cu privire la argumentele recursului declarat de avocatul Belousov Andrei în numele inculpatului Chitic Oleg, prin care se indică că, hotărârea atacată a instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și anume în partea individualizării pedepsei stabilite, Colegiul penal constată că temeiurile invocate de recurent în acest sens nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma criticelor aduse de recurenți, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În acest sens Colegiul penal menționează că sancțiunea art. 264¹ alin. (4) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 1 an, iar deoarece examinarea cauzei și pronunțarea sentinței a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, astfel în conformitate cu prevederile alin. 8) al normei indicate, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Instanța de apel, casând parțial sentința primei instanțe, rejudecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, i-a stabilit inculpatului Chitic Oleg pedeapsă în baza prevederilor art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, 4 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă, iar în baza art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită s-a cumulat parțial partea neexecutată a precedentei pedepse, stabilite prin sentința Judecătoria Nisporeni din 30 noiembrie 2015, definitiv spre executare fiindu-i stabilită lui Chitic Oleg pedeapsa închisorii pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Colegiul penal reține că instanța de apel, la individualizarea pedepsei inculpatului, corect a reținut că acesta nu este la prima abatere de la lege, anterior fiind condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pentru o perioadă de probațiune, însă inculpatul nu și-a făcut concluziile necesare, și a comis din nou infracțiune, iar pedeapsa penală sub formă de amendă aplicată de către prima instanță, este inequitabilă prin faptul că nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale în vederea prevenirii comiterii pe viitor a unor infracțiuni.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal constată, că argumentele recursului privind lipsa de motivare a concluziilor instanței de apel privind individualizarea pedepsei stabilite inculpatului sunt neîntemeiate, deoarece concluziile instanței de apel în acest sens sunt corecte și pe larg argumentate, iar pedeapsa stabilită inculpatului se încadrează în limitele prevăzute de legea penală, fiind individualizată cu respectarea exigențelor legii.

Mai mult ca atât, Colegiul penal subliniază că, potrivit practicii judiciare constante, instanțele judecătorești sunt singure în măsură să determine măsura de pedeapsă și durata acesteia precum și modul de executare al pedepsei, ținând cont de prevederile legale în acest sens și de circumstanțele cauzei, prin urmare, argumentele recursului potrivit cărora inculpatul urma să beneficieze de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal sau aplicării amenzii nu pot să determine pronunțarea unei soluții privind admiterea recursului.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiurile invocate de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în

speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Belousov Andrei în numele inculpatului Chitic Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Chitic Oleg XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 decembrie 2018.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor